

Mint a kóla

PUBLICISZTIKA - ELSŐ OLDAL - LXIII. évfolyam, 10. szám, 2019. március 8.

Múlt hét szerdán a szokottnál is eszelősebb megnyilatkozások ejtették ámulatba a nagyérdeműt, amely az effélékre amúgy már kissé immunis. 2030-ra utolérjük Ausztriát, és Európa öt legjobb országa közé kerülünk stb. Ugyanezen a napon Trump mélyen Kim Dzsongün szemébe nézett, és azt mondta neki, hogy uram, ön nagyszerű vezető. Ezen valószínűleg maga Kim Dzsongün csodálkozott leginkább. Orbán és Trump minden idők legjelentősebb populistái, akik a nyilvánosságot válogatott örültségekkel szórakoztatják, ebből azonban hiba volna arra következtetnünk, hogy aki populista, az szükségképpen bolond is egyszersmind. Trump talán igen, legalábbis több mint negyvenezer amerikai pszichiáter és pszichológus gondolja ekként, köztük például Philip Zimbardo is, Orbán azonban más kategória. Aki képes arra, hogy az EU egyik tagállamát a nyílt színen a magáévá tegye, és utána a saját háztáji gazdaságaként működtesse tovább, arról sok érdekes dolgot lehet mondani, de hogy féleszű volna, azt a legkevésbé. Időnként ugyan annak akar látszani, de csak azért, hogy a hívei úgy érezzék, közülük való. Nem föltétlenül biztos, hogy más populisták is így vannak ezzel, egy részük nyilván azért beszél marhaságokat, mert tőlük csak ennyi telik, ő viszont azért, mert a nyáj - szerinte legalábbis - ilyeneket akar hallani.

Választóikat a populisták hülyének nézik. Eltérően a demokratáktól, akik normálisnak tekintik őket, és szöges ellentétben a liberálisokkal, akik szerint a választópolgár intelligens, sokoldalúan tájékozott, politikai kérdések iránt érdeklődő egyén. Nyilván nem evvel függ össze, mégis szembetűnő, hogy liberális pártok ma már gyakorlatilag nincsenek is, emilyen- amolyan demokraták még akadnak, de a jövőjük bizonytalan, a populisták viszont, mint pezsgőben a buborék, mennek fölfelé. Az európai szavazók több mint egynegyede valamilyen autoritárius populista pártra voksolt legutóbb, az ilyen pártok bázisa az elmúlt négy esztendő folyamán a harmadával bővült, a populizmus eszméivel rokonszenvezők tábora pedig ennél is jóval nagyobb mértékben sokasodik. Mindez alighanem elégséges ok arra, hogy az emberi értelmet és a világ jövőjét illető optimizmusunkból valamicskét visszavegyünk.